

IIN OSUUSKAUPPA

R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA
1925

IIN OSUUSKAUPPA

R. L.

MAALISKUUN KOKOUS

**pidetään kuluvan maaliskuun 28 päivänä
Iin Työväentalolla alkaen
kello 2 j.p.p.,**

jossa keskustellaan ja pääte-
tään sääntöjen 24 §:ssä ole-
vat sekä kiinteistöasiat.

Iissä, maaliskuun 11 päivänä 1926.

HALLITUS.

IIN OSUUSKAUPPA

R. L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

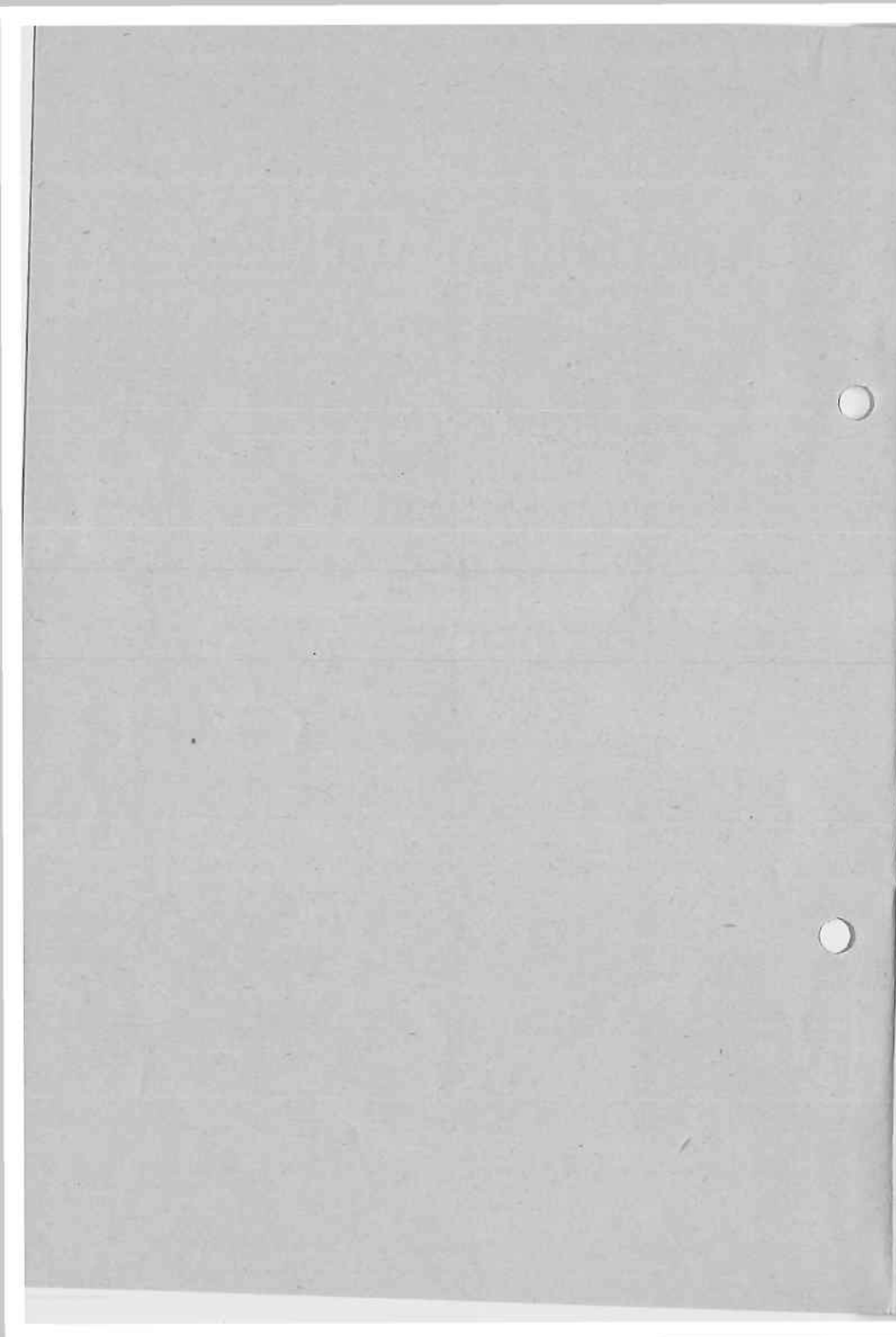
VUODELTA

1925

2

Oulu, 1926

Oulun läänin Työväen Kirjateollisuus-Oy:n kirjapaino

Keskusjärjestöt.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (K. K.) on viime vuoden aikana valistus- ja neuvontatyössään pyrkinyt erityisesti vahvistamaan osuuskauppaliikettä sisästäpäin. Valistustyössä on pantu pääpaino osuuskauppain käyttövarain kartuttamiseen, jäsenten ostotuskollisuuden lisäämiseen sekä toimihenkilöiden ammattitaidon kohottamiseen. Neuvontatyössä taas on pyritty kehittämään osuuskauppain liikkeenhoitoa. Erityisesti on mainittava, että neuvontaosaston toimesta toimitettiin viime vuoden aikana liikekustannusten tutkiminen 28 osuuskaupassa. Tämän toimenpiteen tarkoitus oli löytää syyt osuuskauppain liikekustannusten viimeaikaiseen nousuun.

K. K:n jäsenosuuskauppain lukumäärä lisääntyi viime vuoden aikana 3:lla ja oli se vuoden päättyessä 113. Niiden yhteinen vuosimyynti oli 1,062,6 milj. mk. Myynti lisääntyi edelliseen vuoteen verraten 95,9 milj. mk. Yhteinen jäsenmäärä nousi vuoden aikana 13,664:llä jäsenellä ja oli se vuoden lopussa 198,654. Toimipaikkain lukumäärä on myös lisääntynyt. Vuoden lopussa niitä oli yhteensä 1,198. Lisäys vuoden aikana oli 87.

Säästökassaliikkeen toiminnassa tapahtunut edistyminen voitti viime vuoden aikana edellisten vuosien saavutukset. Talletuskanta lisääntyi vuoden aikana 35,9 milj. markalla ja oli se vuoden päättyessä 139,3 milj. mk. Säästökassain lukumäärä vuoden päättyessä oli 74.

Osuustukkukauppa (OTK) laajensi viime vuoden aikana omaa tuotantoaan perustamalla pukutehtaan ja neulomon Helsinkiin. Myöskin tulitikkutehdasta ryhdyttiin rakentamaan Tampereelle. Se valmistuu tämän vuoden aikana.

OTK:n liikevaihto v. 1925 teki 656,2 milj. mk. Myynnin lisäys edelliseen vuoteen verrattuna on 105,8 milj. mk.

Vakuutusosakeyhtiö Kansa laajensi toimintaansa viime syksynä siten, että se nyt ottaa myöskin tapaturmavakuutuksia. Täten liitettiin edistysmielisten osuuskauppain keskusjärjestöjen toimintaan uusi toimiala. Kansa-yhtiö on jo nyt saanut tapaturmavakuutuksia runsaasti.

Kansa-yhtiö myönsi viime vuonna 15,038 henkivakuutusta, joiden yhteinen vakuutussumma oli 98,4 milj. mk. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna on 10,5 milj. mk. Kun yhtiö lisäksi myönsi osuuskaupoille 12,330 uutta hautausvakuutusta 6,1 milj. mk:lle, teki yhtiön koko hankintatulos viime vuotena 104,5 milj. mk.

Tulenturva sivuutti viime vuonna $1\frac{1}{2}$ miljardin vakuutuskannan. Vakuutuskanta nimittäin lisääntyi vuoden aikana n. 90 milj. mk:lla ja oli se vuoden lopussa n. 510 milj. mk. Vakuutuksista oli osuuskauppain ottamia n. 400 milj. mk. arvosta ja yksityisten henkilöiden ottamia n. 110 milj. mk. arvosta.

Kulunut vuosi oli pääpiirteissään liikkeemme alueella, mikäli se työmarkkinoihin tulee, edellisen vuoden kaltainen. Puutavaraliikkeet eivät siinä määrin, kuin aikaisempina vuosina, ole sillä alueella, jolla liikkeemme toimii, töitä teettäneet. Korkea korkokanta, joka oli melkein koko vuoden talouselämän elpymisen jarruna, ei ole ollut jälkeään jättämättä myöskin kuluttajaväestöön. Viime vuosi

oli siitä huomattava, että päästiin edellisten vuosien epävarmuuden tilasta, mikäli se rahan arvoon tulee, pois, sillä rahamme arvo vakiinnutettiin kultakan-
nalle.

Kun liikkeemme jäsenistöstä suurin osa on riip-
puvaisia paikkakunnan työmarkkinoista, ja kun pää-
asiallisimmat kesätyöt loppuivat jo elokuulla, joten
loppupuoli vuotta vaikutti jo kuluttajien ostokykyyn,
niin liikkeemme eteenpäinmeno kulutukseen nähden
ei ollut niin voimakasta kuin alusta vuotta.

Yksityiskohdittain liikkeemme toiminta näkyy
paraiten seuraavasta kertomuksesta:

Jäseniä

kuului vuoden alussa osuuskuntaan	1,290
Vuoden ajalla liittyi	104
	1,394
Erosi ja muutti pois paikkakunnalta	38
Jäsenmäärä vuoden lopussa	1,356

Ammatiltaan jakaantuivat jäsenet seuraavasti:

1) Tilallisia ja itsenäisten tilojen vuokraajia	411
2) Torppareita	171
3) Maanviljelystyöväkeä	192
4) Virkamiehiä	9
5) Teollisuustyöväkeä	270
6) Muuta työväkeä	200
7) Muita	99
8) Ryhmäjäseniä	4

Yhteensä 1,356

Toimipaikat.

Liikkeen toimipaikat sijaitsevat: Iin kunnassa 5
myymälää, Yli-Iin 3 myymälää, Kuivaniemen 2 myy-

mälää ja Pudasjärven kunnassa 1 myymälä. Sitäpaitsi on 5 jakelupaikkaa ja leipomo. Myynti jakaantui eri kuntien osalle seuraavasti:

Ii	Smk. 5,028,705: 57
Yli-Ii	” 1,137,442: 78
Kuivaniemi	” 1,029,160: 55
Pudasjärvi	” 297,624: 95
Yhteensä	Smk. 7,492,933: 85
Vuoden 1924 myynti oli	” 7,087,725: 90
Lisäys	Smk. 405,207: 95

Liikevaihto

jakaantui eri myymälöiden osalle seuraavasti:

Pääkauppa	Smk. 2,205,953: 89
Pohjois-Ii	” 944,449: 84
Olhava	” 578,888: 58
Siurua	” 455,044: 83
Tannila	” 413,520: —
Oijärvi	” 499,168: 85
Kuivaniemi	” 529,991: 70
Asemakauppa	” 1,020,983: 26
Jakkukylä	” 268,877: 95
Leipäkauppa	” 278,430: —
Pudasjärvi	” 297,624: 95
Yhteensä	Smk. 7,492,933: 85
Vuoden 1924 myynti oli	” 7,087,725: 90
Lisäys	Smk. 405,207: 95

Ylläoleva Smk. 7,492,933: 85 myynti on suurin mitä osuuskunta on koskaan saavuttanut. Kun liike kuluvana vuonna täyttää kaksikymmentä vuotta, voivat ne henkilöt, jotka ovat mukana olleet, tyydytyksellä merkitä liikkeen eteenpäinmenon.

Tavaranhankinta.

Tavaraa on pääasiassa ostettu omalta keskusliikkeeltä Osuustukkukauppa r.l. OTK:lta ostetun tavarän arvo on Smk. 5,059,804: 63 eli 66,7 % myynnistä. Maalaistavaraa, kuten voita, heiniä ja siemeniä on ostettu osuuskaupoilta sekä yksityisiltä tukku-
liikkeiltä.

Säästökassa.

Säästökassan toiminta on kehittynyt kuluneena vuonna seuraavasti:

Kuukausi	Vastakirjoja			Säästöönpanoja		Säästöottoja		Tallettajain saatavia	
	Amm.	Lopet.	Vastakirjojen luku	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
Tammikuu . . .	8	3	708	42,048	—	23,556	67	847,996	01
Helmikuu . . .	4	—	712	21,733	—	5,399	97	864,329	04
Maaliskuu . . .	7	1	718	52,010	—	19,853	60	896,485	44
Huhtikuu . . .	3	3	718	42,722	—	26,389	61	912,817	83
Toukokuu . . .	5	—	723	21,997	—	23,435	—	911,379	83
Kesäkuu . . .	5	3	725	23,260	—	20,836	28	948,759	69
Heinäkuu . . .	9	—	734	43,179	—	21,099	01	970,839	68
Elokuu	4	2	736	53,383	—	12,599	82	1,011,622	86
Syyskuu	2	1	737	38,820	—	33,150	95	1,017,291	91
Lokakuu	4	—	751	25,319	—	26,405	11	1,016,205	80
Marraskuu . . .	—	—	741	8,340	—	20,104	—	1,004,441	80
Joulukuu . . .	3	1	743	20,304	—	36,396	51	1,028,119	76

Tallettajain saatavat olivat vuoden alussa Smk. 829,504: 68. Vuoden kuluessa säästöönpantiin Smk. 393,115: —. Säästöä otettiin Smk. 269,226: 53. Korjoja lisättiin pääomaan Smk. 74,726: 61. Säästöönpanijain saatavat vuoden lopussa Smk. 1,028,119: 76. Säästöön panttiin 387 erässä ja otettiin 414 erässä. Vastakirjojen luku oli vuoden alussa 703, uusia avattiin 54 ja kuoletettiin 14. Vastakirjoja vuoden lo-

pussa 743. Kassareservi oli ³¹ 12 -25 Smk. 109,535: 34, ja korko 8 0/0, joka lisättiin kahdesti vuodessa pääomaan. Säästökassan toimintaa on valvonut Valtioneuvoston hyväksymänä Osuustukkukauppa r. l. Ammatiltaan jakaantui tallettajat: tilallisia 248, torppareita 121, maanviljelystyöväkeä 7, virkamiehiä 1, konttoriapulaisia 5, teollisuustyöväkeä 83, muuta työväkeä 269, vapaa-ammattilaisia 1, ammatti tuntematon 5, ryhmjäseniä 3, yhteensä 743.

Kiinteistöt ja kalustot.

Kiinteistöjä on laitettu ja korjattu: Haminan-, Aseman-, Pohjois-lin-, Jakkukylän- ja Siuruan myymälöissä, sekä Jakkukylän myymälää varten ostettu Turtisen perikunnalta maatila rakennuksineen, joka maksoi Smk. 76,100:—. Kalustoa on laitettu tarpeen mukaan eri myymälöihin ja konttoriin. Kiinteistön ja kaluston kirjattu arvo on Smk. 489,958: 35.

Palovakuutukset.

Osuuskunnan omaisuus on palovakuutettu Tulen-
turvassa seuraavasti:

Kiinteistöt	Smk.	585,000:—
Kalustot	"	85,900:—
Tavaravarastot	"	1,051,000:—
		Smk. 1,721,900:—

Valistustyö.

Vuoden ajalla oli K. K:n puhuja A. Myrsky liik-
keemme alueella, jolloin oli myymälöiden alueilla
juhlia, joissa kuuli joita: naisia 915, miehiä 840, yh-
teensä 1,755 henkeä. Sitäpaitsi oli ²⁸ 9 -25 Pohjois-

lin työväentalolla Osuuskaupan henkilökunnalle ja hallintoelimille järjestetty luento- ja opastuskurssit, joilla oli osanottajia myöskin Oulusta. Kemistä, Raahesta ja Kalajokilaakson osuusliikkeistä, yhteensä 130 henkilöä. Kursseilla luennoivat K. K:sta O. Toivonen ja H. Uksila, sekä Oulun Osuuskaupan myymälöiden tarkastaja A. Ranta. Kuluttajain Lehteä on liikkeen varoilla levitetty 719 vuosikertaa.

Huoltotoiminta.

Osuuskuntakokouksen päätöksen mukaan on osuuskunnan jäsenistä viime vuonna 438 henkilöä ollut Smk. 500:— haudausvakuutettu. Haudausvakuutuksia on maksettu J. Hiltusen, J. E. Kannialan, K. Viikin, H. Veijon ja K. Karlsbergin perikunnille. Haudausvakuutus on edelleenkin voimassa niihin jäseniin nähden, jotka ovat kuuluneet kolme vuotta osuuskuntaan ja joiden ostot vuodessa ovat Smk. 3,000:—.

Suhde keskusjärjestöihin.

Osuuskunta on ollut edustettuna Kulutusosuuskuntien Keskusliiton, Osuustukkukauppa r. l:n ja Pohjolan Osuuskauppaliiton kokouksissa. Tilintarkastajaksi on valittu K. K:n määräämä henkilö.

Hallintoon

on kuulunut: J. Liedes puheenjohtajana, H. H. Niskanen varapuheenjohtajana, J. Rödlin kirjurina. Jäseninä: H. Pirinen, J. Pietarila, I. Veijola, A. Kinnunen, J. Kuninkaanniemi ja Aug. Kakko. Varajäseninä: J. Raappana, J. Viik, K. Karppinen ja J. Virkkula. Hallitus on pitänyt 18 kokousta ja pöytäkirjannut 181 pykälää.

Osuuskunta

on pitänyt kaksi varsinaista kokousta ja pöytäkirjannut päätöksensä 21 §:ssä.

Myymäläneuvostoihin

on kuulunut Pohjois-Iissä: J. Virkkula, V. Hurskainen ja K. Pulkkinen. Olhavassa: E. Piukkula, E. Klaari ja H. Sassi. Kuivaniemellä: Felix Kaikkonen, K. Virkkula ja E. Öystilä. Oijärvellä: K. Katoso, K. Takalo ja J. Nieminen. Asemalla O. Paaso. Jakkukylässä: H. Laurila, E. Berg ja K. Juusola. Siuruassa: J. Huovi, H. Niemelä ja G. A. Soronen. Tannilassa: V. Torro, Aug. Jalo ja A. Säynäjä. Pudasjärvellä: K. Valkola, K. Niemelä ja J. Puurunen.

Henkilökunta.

Liikkeen henkilökuntaan on kuulunut 11 miestä ja 14 naista, yhteensä 25 henkilöä.

Taloudellinen asema.

Osuuskunnan taloudellinen asema on kuluneenakin vuonna yhä varmistunut, jäsenten luottamus osuuskuntaan on yhä lisääntynyt. Inventaario on toimitettu vakavaraisuusnäkökohtia silmällä pitäen. Osuuskunnan asema näkyy parhaiten seuraavasta tilikertomuksesta.

Tili-asema ³¹₁₂ 1925.

Varat:

Kassa	Smk.	69,089: 11
Säästökassareservi	"	106,235: 34
Tavaravarastot päämyymälässä & keskusvarastossa	"	1,746,615: 67
Tavaravarastot myymälöissä	"	793,354: 55
Kiinteistöt	"	386,091: 34
Kalustot	"	103,867: 01
Sijoitukset	"	26,024: —
Apulainarahaston saatava	"	22,200: —
Tilisaatavaa	"	16,500: —
	<u>Smk.</u>	<u>3,269,977: 02</u>

Velat:

Osuuspääoma	Smk.	24,437: 27
Rahastot	"	388,732: 07
Velat tavarannmyyjille	"	1,142,823: 32
Lainat	"	48,804: 84
Tunnusteet	"	558,489: —
Säästökassatalletukset	"	1,028,119: 76
Ylijäämä ¹ ₁ — ³¹ ₁₂ -25	"	78,570: 76
	<u>Smk.</u>	<u>3,269,977: 02</u>

Tappio- & Voittotili.

Tulot:

Päämyymälän tavaratililtä	Smk.	278,136: 60
Sivumyymäläin	"	458,903: 89
Kassa-alennukset	"	39,939: 09
	<u>Smk.</u>	<u>776,979: 58</u>

Menot:

Kustannukset	Smk.	526,016: 62
Korot	„	172,392: 20
Ylijäämä	„	78,570: 76
	<u>Smk.</u>	<u>776,979: 58</u>

Ylijäämän jakoehdotus.

Ylijäämän Smk. 78,570: 76 ehdottaa hallinto käytettäväksi seuraavasti:

Osuuspääoman korkoon sääntöjen mukaan	Smk.	1,225: —
Vararahastoon $\frac{1}{4}$	„	19,642: 70
Käyttörahaan $\frac{1}{10}$	„	7,857: 07
Apulainarahastoon	„	10,000: —
Hallinnon käyttörahaan	„	2,000: —
Vararahastoon	„	37,845: 99
	<u>Smk.</u>	<u>78,570: 76</u>

Jos ylläoleva ehdotus hyväksytään, tulee osuuskunnan rahastot olemaan:

Osuuspääoma	Smk.	24,437: 27
Vararahasto	„	277,635: 74
Käyttörahasto	„	96,960: 03
Apulainarahasto	„	60,466: 06
Rakennusrahasto	„	25,000: —
Valistusrahasto	„	3,400: —
Hallinnon käyttöraha	„	2,000: —
Sitoumukset 1,356 jäse- neltä à 100: —	„	135,600: —
	<u>Smk.</u>	<u>625,499: 10</u>

Kulunut vuosi

oli taloudellisessa suhteessa liikkeemme jäsenille edellisen vuoden kaltainen. Se oli taloudellisesti verrattain raskasta aikaa. Kuten tunnettua, muodostaa jäsenenemmistön palkkatyöväki ja pieneläjät, joiden taloudellinen elämä on suuressa määrin riippuvainen työmarkkinoista. Ansiomahdollisuudet ovat olleet verrattain vähäiset. Siitä on johtunut, että ostokyky on ollut heikkoa — kulutusta on täytynyt supistaa.

Alkavana vuotena täyttää liikkeemme 20 vuotta. Kannustakoon tämä jokaista jäsentä yhä uskollisemmin keskittämään kulutuksensa osuuskauppaan.

Iissä, maaliskuun 1 päivänä 1926.

J. Liedes.

H. H. Niskanen.

J. Rödlin.

H. Pirinen.

J. Pietarila.

I. Veijola.

A. Kinnunen.

J. Kuninkaanniemi.

Aug. Kakko.

J. Raappana.

J. Viik.

K. Karppinen.

J. Virkkula.

H. Nokela.

Tilintarkastuslausunto.

Valittuina tarkastamaan Iin Osuuskauppa r.l. hallintoa ja tilejä tilikaudelta tammikuun 1 p:stä 1925 joulukuun 31 p:vään 1925, olemme tämän tehtävän suorittaneet. Tällöin olemme tutustuneet hallituksen ja osuuskunnan pöytäkirjoihin, tavaraluetteloihin, liikkeen kirjanpitoon ja liikkeen toiminnan tarkkailuun. Tarkastuksen tuloksena saamme esittää seuraavaa:

1. Käteiset rahavarat vastasivat tarkastuspäivän rahatilin erotusta.

2. Liikkeen tulo- ja menoerät olivat asialliset ja todisteiden mukaan oikein kirjatut.

3. Tavaravarastot, kiinteimistöt, irtaimistot ja muut omaisuuserät vastasivat niille tilinpäätökseen merkittyjä arvoja.

4. Velat myyjille todettiin asianomaisilta hankituilla tilijäljennöksillä.

5. Liikkeen rahastot ja muut velkaerät olivat vastaavien tilien mukaisina tilinpäätökseen merkityt.

6. Säästökassaliikettä on hoidettu sille vahvistettujen sääntöjen mukaisesti ja OTK:n jatkuvan valvonnan alaisena. Kassareservi oli sen suuruisen ja siten sijoitettu kuin säännöt määräävät.

7. Kirjanpito on hoidettu huolellisesti ja siten, että eri toimipaikkojen seuraaminen on sen avulla mahdollinen. Kirjanpitoa on hallituksen puolesta tarkastettu.

8. Liikkeen tuottama tulos on, olosuhteet huo-

mioon ottaen kohtuullinen. Kaikki myymälät eivät kuitenkaan ole tuottaneet laskelmien mukaisia tuloksia.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme:

a) että myymälänhoitajat velvoitettaisiin liikkeelle korvaamaan heidän aiheuttamansa, sallittua määrää suuremmat mittatappiot;

b) että sivumyymäläin kontrollia niin tehostetaan, että 8:ssa kohdassa mainitut epäkohdat tulevat poistetuiksi.

Lisäksi ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille tilielvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1925, kuitenkin ehdolla, että a) kohdassa mainittuihin toimenpiteisiin ryhdytään.

Hallituksen ehdotusta vuosiylijäämän käyttämisestä puollamme.

Iissä, helmikuun 28 p:nä 1926.

K. Viinamäki.

Paikallinen tilintarkastaja.

H. Ahonen.

K.K:n määräämä tilintarkastaja.

H. Palukka.

Paikallinen tilintarkastaja.

IIN OSUUSKAUPPA
R. L.

SÄÄSTÖKASSA

*Paikkakunnan edullisin
kansanpankki*

*

Ottaa jäseniltä
säästöjä vastaan kaikissa toimipaikoissaan.
Maksaa rahoja ulos ilman irtisanomistakin.
Vaitiolo taattu.

Korko $7\frac{1}{2}\%$

Lisätään kaksi kertaa vuodessa
pääomaan.

*

Talletukset yli 1,000,000:— markkaa.

